

## Notat – Grønt Danmarkskort

Center for Miljø, Plan og  
Teknik  
Natur, Vej og Trafik  
Dahlsvej 3  
4220 Korsør

Tlf. 58 57 36 00  
teknik@slagelse.dk  
www.slagelse.dk

Udpegningen af Grønt Danmarkskort skal sikre en forstærket indsats for større og mere sammenhængende naturområder.

Hovedformålet med Grønt Danmarkskort er, at der ved kommunens planlægning, administration og udvikling skal være fokus på at beskytte og styrke biodiversiteten i de eksisterende naturområder og spredningskorridorerne. Der skal ligeledes være fokus på at skabe nye sammenhængende naturområder og nye spredningsveje.

11. februar 2021  
Sagsnr.: 330-2020-151309

Kontaktperson:  
Michael Marcher  
Direkte tlf. 58 57 46 87

Udpegningen, retningslinjerne og redegørelse følger og opfylder de nationale interesser i kommuneplanlægningen, hvor det nationale biodiversitetskort er brugt som et underliggende udgangspunkt tilknyttet lokal viden. Endvidere er udpegningen af lavbundsarealer og lavbundsgrunde inddraget i Grønt Danmarkskort.

Overordnet set findes den store og betydelige mangfoldighed af arter og naturtyper langt hen ad vejen i de beskyttede naturområder. Derfor er der et naturligt sammenfald med udpegningen af kerneområderne og spredningskorridorerne i Grønt Danmarkskort og områder med allerede beskyttet natur herunder Natura 2000-områder, § 3-beskyttet natur (moser, enge, overdrev, strandenge, søer og vandløb) og fredskovpligtige skovområder.

Grønt Danmarkskort består af:

- Kerneområder fx:
  - Eksisterende Natura 2000-områder på land
  - Fredede områder
  - Større sammenhængende naturområder eller skove
  - Områder med en høj tæthed af beskyttede naturområder
  - Lavbundsarealer
  
- Spredningskorridorer fx:
  - Åbne vandløb
  - Kystlinjer
  - Vestmotorvejen, Omfartsvejen, Fodsporet

- Potentielle kerneområder fx:
  - Projektområdet for Nordskoven
  - Projektområdet for skoven ved Skælskør syd
  - Lavbundsarealer
- Potentielle spredningskorridorer fx:
  - Paddekorridoren der langs kysten binder kommunens to Natura 2000-områder sammen og går nord og syd om Slagelse by langs Tude Å og Vårby Å videre ind mod skovområderne øst for Slagelse.
  - Rørlagte vandløb med mulighed for genslyngning
  - Lavtliggende arealer langs vandløb

Det er mest hensigtsmæssigt i sin prioritering af indsatsen at koncentrere indsatsen til de steder eller tæt ved de steder, hvor der i forvejen findes naturområder eller særligt beskyttelseskrævende arter, som fx bilag IV-arter, fredede arter, truede arter eller artsgrupper, samt sikre og forbedre spredningsmuligheder i mellem naturområderne.

#### *Gennemgang af denne revision:*

Ved revisionen har det været et mål, at Grønt Danmarkskort fremstår intakt og brugbart ved prioriteringer inden for naturindsatsen, samt at sikre en enkel og smidig sagsbehandling i for eksempel byggesager og ved lokalplanlægning, hvor eksisterende byzoner og sommerhusområder støder op til / har overlappet med udpegninger i Grønt Danmarkskort.

Der har derfor været fokus på justeringer i forhold til:

- Ændret udpegnings af Natura 2000-områder sket i 2018. Ændringer beskrives i redegørelsen om Internationale beskyttelsesområder.
- Justering af overlap ved byer, lokalplanlagte områder og erhvervsområder
- Langs motorvej, omfartsvej og Fodsporet var spredningskorridorerne uhensigtsmæssigt meget brede (100 m på hver side af vejmidte).

Her følger en gennemgang af ændringer til de fire typer af udpegninger:

- A. Kerneområder
- B. Spredningskorridorer
- C. Potentielle kerneområder
- D. Potentielle spredningskorridorer

#### A. Kerneområder:

- Er tilpasset de "nye" afgrænsninger af Natura 2000-områder (2018)
  - Fire mindre områder ved Basnæs Gods er taget ud og lagt ind den potentielle paddekorridor
  - Kobæk Sø (nyt Natura 2000-område) er lagt til

- Områder hvor eksisterende bebyggelser er taget ud
  - Havrebjerg
  - Slagelse Øst
  - Skælskør Vest
- Mark vest på Korsør Lystskov er taget ud
- To nye skovrejsninger ved Nordskoven er lagt til
- Moseområde syd for skoven i Vemmelev er lagt til

#### B. Spredningskorridorer:

- Langs motorvej, omfartsvej og Fodsporet var spredningskorridorerne uhensigtsmæssigt meget brede (100 m på hver side af vejmidte)
  - Motorvej og omfartsvej er reduceret til 30 m på hver side af vejmidte
  - Ved afkørsler og tilkørsler tilpasses korridoren det faktiske areal
  - Fodsporet er reduceret til 15 på hver side af vejmidte
- Kystkorridor
  - Ved Korsør Syd er den smalnet ind til 50 m langs byzonen
  - Skælskør By – Syd for plejehjemmet er den fjernet
- Sorø Landevej
  - Ny korridor på en mindre strækning, så den hænger sammen på hver side af landevejen
- Snogebæk/Ellebæk
  - Ny korridor
- Digerenden
  - Ny korridor
- Stillinge – erhvervsområde
  - Smalnet ind så den passer lokalplanlagt område
- Kongsmark Strand
  - Smalnet ind så den passer sommerhusområde
- Forlev øst
  - En mindre strækning er taget ud

#### C. Potentielle kerneområder:

- Ved Selandia er et mindre område tilpasset
- Ved Bildsø
  - Tre nye potentielle områder på lavtliggende arealer

#### D. Potentielle spredningskorridorer:

- Den tørre lange lige korridor fra Korsør til Rude er fjernet
- Tude Å
  - Ny i vandløbsspidsen ved Nordruplund Skov
- Paddekorridoren
  - Tilpasset øvrige udpegninger (huludfyldning)
  - Næsby ved Stranden – landsbyen er taget ud
  - Magleby – landsbyen er taget ud

- Kobæk – sommerhusområde er taget ud
- Korsør Gokart er taget ud
- Erhvervsområdet ved Forlev er taget ud

Endvidere er overlap de fire udpegninger i mellem fjernet.

*Siden sidste udvalgs møde er medtaget følgende:*

A. Kerneområde (tilføjelse):

- Ny netop igangsat kommunal skovrejsning ved Skalsbjerg.

B. Spredningskorridor (tilføjelse):

- Forlænget langs Fodsporet syd for Skælskør

C. Potentielt kerneområde (tilføjelse):

- Potentielt skovrejsningsprojekt syd for Skælskør besluttet af MPL-udvalget (Plant et træ).

*Solceller:*

Solceller må betegnes som et teknisk anlæg, hvor en stor del af jordoverfladen er skygget ud hele året. Arealanvendelsen med den udbredte skyggevirkning giver i udgangspunktet ikke anledning til indvandring af beskyttelseskrævende arter. Normalt indhegnes større solcelleanlæg, hvor får gerne benyttes til at holde vegetationen tæt og lav. Der benyttes ikke kreaturer, da de ødelægger installationerne. Afhængig af lokale forhold der være synergi mellem opstilling af solceller og beskyttelse af grundvand, og hvor der stilles vilkår om, at der ikke må benyttes kemisk bekæmpelse af vegetation. Der er et umiddelbart modsætningsforhold i at opstille solceller og skabe ny natur på samme areal.

*Skovrejsning:*

Alle større kommunale skove, det udbredte skovområde i den østlige del og skovområdet i den sydøstlige del af kommunen indgår i udpegningen af Grønt Danmarkskort. Fra kommunens side er der pt. fokus på kommunal skovrejsning i Nordskoven nord for Slagelse og ved Skalsbjerg. Miljø-, Plan- og Landdistriktsudvalget har besluttet, at der skal igangsættes kommunal skovrejsning i den sydlige del af Skælskør i samarbejder med Plant et træ – dette er pt. under politisk behandling.

Af igangværende kommunale skovrejsningsprojekter skal nævnes:

Nordskoven, Skalsbjerg og Skælskør syd (potentielt projekt). Skoven ved Skalsbjerg er allerede udpeget som kerneområde. Hele projektområdet for Nordskoven er udpeget som potentielt kerneområde på nær de arealer, hvor der er rejst skov. Disse er konverteret til kerneområde. Såfremt det bliver politisk besluttet, at der skal igangsættes skovrejsning ved Skælskør, bliver dette areal inddraget i udpegningen som kerneområde.

Der vil være områder, hvor skovrejsning vil være i modsætning til udpegnin-  
gen af Grønt Danmarkskort. Det gælder for eksempel i Natura 2000-  
områderne (EU-fuglebeskyttelsesområderne), indenfor landskabsfredningerne i  
sammenhængende beskyttede naturområder (enge, moser, strandenge,  
overdrev). Skovrejsning kan således ikke ske inden for en række beskyttede  
områder.

#### *Grundvand:*

Uanset om et BNBO-område eller et indsatsområde for grundvandsbeskyt-  
telse ligger indenfor eller udenfor udpegnin- gen af Grønt Danmarkskort vil det  
som udgangspunkt være et virkemiddel at etablere ekstensiv udnyttelse af  
arealet fx med afgræsning. Ligger det inden for Grønt Danmarkskort vil det  
stort set altid være en virkemiddel.

Hvis der uden for udpegnin- gen af Grønt Danmarkskort bliver etableret et  
større græsningsområde til sikring af grundvandet, vil det efterfølgende  
kunne inddrages i udpegnin- gen. Det kan være mere hensigtsmæssigt at af-  
vente med udpegnin- gen til Grønt Danmarkskort, så der ikke sker er plan-  
mæssig binding på et areal, så der fx ikke kan ske skovrejsning på arealet.

Skovrejsning kan være et virkemiddel til sikring af grundvandsressourcen.  
På nogle arealer kan det være et problem med skovrejsning, hvilket især  
gælder på arealer, hvor grundvandsdannelsen sker på få år. Skovrejsning på  
sådanne arealer betyde, at der sker en øget udvaskning af uønskede stoffer  
til grundvandet. Her vil afgræsning være et virkemiddel.

Udpegnin- gerne af Grønt Danmarkskort og solcelleanlæg er hinandens mod-  
sætninger, udpegnin- gerne af Grønt Danmarkskort og områder til skovrejs-  
ninger både supplerer hinanden og kan have et modsætningsforhold, udpeg-  
ninger af områder til skovrejsning og områder til solcelleanlæg ligeså, men  
mest af alt supplerer de hinanden.

Hver især kan de tre udpegnin- ger supplere hinanden i forhold til sikring af  
grundvandsressourcen. Der kan dog være situationer, hvor et område ligger  
uden for Grønt Danmarkskort og i skovrejsning uønsket og solcelleanlæg  
uønsket. Her vil det være et virkemiddel at etablere et græsningsområde, for  
så sidenhen at inddrage det i Grønt Danmarkskort.

#### *Vådområdeprojekter og klimatilpasningsprojekter:*

I forhold til mulige vådområdeprojekter og klimatilpasningsprojekter ligger  
alle udpegede lavbundsarealer og stort set alle vandløbsnære lavbunds-  
jorder i forvejen inden for udpegnin- gen af Grønt Danmarkskort. Der er således ind-  
arbejdet muligheden for synergi mellem naturbeskyttelsesinteresser, vådom-  
rådeprojekter og klimatilpasning. Vådområdeprojekter og klimatilpasnings-  
projekter skal udformes under hensyntagen til eksisterende naturbeskyttel-  
sesinteresser.

Det medfører, at Grønt Danmarkskort understøtter muligheden for at tilbageholde næringsstoffer til havområderne og muligheden for at neddrose vandmængder i nedbørsrige perioder samtidig med, at der kan skabes nye vandløbsnære naturområder med moser, enge og søer.

Dette understøtter punkt 19 Budgetaftale 2021 – 2024. Uddrag fra pkt. 19: *"Bæredygtighedsdagsordenen skal blandt andet ses i sammenhæng med etablering af mere urørt natur, udtagning af lavbundslande og dermed som bidrag til både øget bindning af CO2 og forbedring af biodiversiteten. Desuden skal indsatsen for at forbedre vandmiljøet i Slagelse Kommune prioriteres"*.

*Udtagning af lavbundsarealer/jorder og beskyttede landskabstyper:*

Der vil ikke være konflikt med udpegningen af landskabsbeskyttelsen af ådale og udtagning af lavbundsarealer/jorder til vådområdeprojekter og klimatilpasningsprojekter. Udtagning af lavbundsarealer handler om, at konvertere landbrugsarealer i omdrift til enge og mose områder. En sådan konvertering vil understøtte landskabsbilledet. Der er ikke tale om at etablere tekniske anlæg ved udtagning af lavbundsarealer.

*Mere fokus på natur – også tæt på byerne:*

Udpegningen af Grønt Danmarkskort har sit hovedfokus på mere natur og mere natur med højere kvalitet. Flere af indsatsområderne i bæredygtighedsstrategien har fokus på at styrke biodiversitet i byerne og deres nærhed. Bæredygtighedsstrategien vil være dækkende for den fremtidige indsats i byområderne.

Det vil være uhensigtsmæssigt at udpege mindre områder i byerne eller lige omkring byerne til at være en del af Grønt Danmarkskort. Det vil betyde en detaljeringsgrad, som generelt vil give administrative vanskeligheder, da retningslinjerne for Grønt Danmarkskort vil betyde, at der er ting der ikke kan lade sig gøre.

At skabe mere natur i tilknytning til eller i byerne kan være et strategisk fokus i forbindelse med arealudlæg i forbindelse med den konkrete fremtidige planlægning fx. kan der være fokus at skabe arealudlæg til grønne forbindelser eller grønne ringe om byerne.

I forhold til adgang til oplevelser i kommunen generelt indeholder kommuneplanen et afsnit om stier. Endvidere er det i forvejen i redegørelsen til Grønt Danmarks beskrevet, at *"I forbindelse med naturbeskyttelsesprojekter arbejder kommunen løbende med at øge tilgængeligheden til naturen under hensyntagen til naturbeskyttelsesinteresserne"*. Der er således et emne, der lø-

bende arbejdes med. Ved kommunale projekter på egen jord vil der være fokus på tilgængelighed under hensyntagen til naturbeskyttelsesinteresserne, hvilket fremgår af redegørelsen til Grønt Danmarkskort.

Side 7/9

#### *Færdsel inden for Grønt Danmarkskort:*

Der skal være opmærksomhed på, at fordi et område er udpeget som en del af Grønt Danmarkskort giver det ikke øget offentlig tilgængelighed, da adgangsreglerne for det åbne land følger adgangsbestemmelserne i naturbeskyttelsesloven og bestemmelserne i mark- og vejfredsloven. Disse bestemmelser er alment gældende både inden for og uden for Grønt Danmarkskort. Det er således ikke Grønt Danmarkskort, der udstikker bestemmelser for adgange, eller man kan bruge til at udstikke bestemmelser.

Det kan komme på tale i forbindelse med rejsning af fredningssager og tinglysninger eller ved frivillige aftaler, at der kan etableres adgang til et område. En frivillig aftale mellem det offentlige og en lodsejer kan altid ophæves fra lodsejers side.

#### *Potentiel spredningskorridor:*

Den potentielle korridorer, der ligger mellem Rude og Korsør, er udpeget som en "tør potentiel korridor". Den blev udpeget i 2013, og begrundelsen for udpegningen var tætheden af sten- og jorddiger på strækningen. Korridoren blev tegnet meget bred (600 m), da der ikke er nogle entydige strukturer eller forløb af sten- og jorddigerne i landskabet. Der findes beskyttede sten- og jorddiger i samme tæthed en del andre steder i kommunen.

Sten- og jorddigerne er beskyttede af museumsloven. De beskyttede sten- og jorddiger er i sig selv vigtige levesteder for en række planter og dyr i det åbne land, ligesom de fungerer som spredningskorridorer i det åbne land.

At den potentielle korridor er udpeget som en "tør" korridor betyder, at det er hensigten, at der over tid skal udvikles den lysåbne naturtype "overdrev" i korridorens forløb. Forløbet ligger i det åbne landbrugsland på dyrket næringsrig højjord. Tætheden af beskyttede naturtyper er generelt meget lav i den potentielle korridors forløb, da den gode muld traditionelt har været opdyrket land.

At et område er udpeget som potentiel betyder ikke, at der af sig selv kommer mere natur, men at der skal ske ændringer i arealanvendelsen før det sker. Det vil være overordentligt omkostningstungt, at skulle konvertere den gode muld til næringsfattige overdrev, dels på grund af det tager mange år at udpine jorden over store områder og dels på grund af, der er langt i mellem de eksisterende beskyttede naturområder. Der skal endvidere være et meget højt antal kreaturer til stede i området.

Der ligger desuden en eksisterende spredningskorridor langs Bjerge Å og Vårby Å lige nord for og parrallet med den potentielle spredningskorridor. Nogle steder berører de hinanden. Der er således et mere eller mindre overlapp mellem den eksisterende spredningskorridor og den potentielle spredningskorridor.

Udpegningen af den potentielle spredningskorridor har betydet, at der er negativ skovrejsning på strækningen, da der er et modsætningsforhold mellem at udvikle lysåben natur og rejse skov på samme område.

Ved at trække udpegningen vil der blive mulighed for bruge skovrejsning som virkemiddel i forbindelse med sikring af grundvandet. Der ligger blandt andet to BNBO-områder, samt nogle indsatsområder for grundvandsbeskyttelse inden for udpegningen.

#### *Bredden på spredningskorridorer:*

Det gælder, at man som udgangspunkt ikke kan bryde eller afskære muligheden for spredning af planter og dyr i en spredningskorridorens forløb. Efter konkret vurdering kan der ved planlægning og sagsbehandling generelt derfor blive stillet vilkår om, at spredningskorridoren ikke må brydes, eller der skal ske kompenserende tiltag, så spredningskorridorens funktion forbliver intakt.

Vejskrænter langs store infrastrukturanlæg er generelt vigtige spredningskorridorer for planter og dyr.

Spredningskorridorerne i den nuværende udpegning langs Vestmotorvejen, Omfartsvejen og Fodsporet er meget brede (100 m på hver side af vejmidte). Spredningskorridorerne rækker langt ind over marker og ved byerne ind over grundene i erhvervsområder og beboelsesområderne. Dette lægger en betydende binding på arealer, som ikke har en reel betydning for spredningskorridorens funktion.

Derfor er det valgt at snævre spredningskorridorerne ind til faktuelle forhold, så der bliver ensartethed i spredningskorridorens funktionelle bredde.

Spredningskorridorernes bredde er langs:

- Motorvej og Omfartsvejen reduceret til 30 m på hver side af vejmidte
- Fodsporet reduceret til 15 m på hver side af vejmidte

Hvor vejskrænterne langs Vestmotorvejen er bredest, er de på hver side af vejbanerne omkring 15 m brede og på Omfartsvejen er de på de bredeste delstrækninger være få meter bredere. En tosporet motorvej er 30 m bred, hvis man så lægger 15 m til på hver side, så vil det give en 60 m bred spredningskorridor med en funktionel bredde på 30 m.



Fodsporets bredde er i sit forløb 2,5 m bred. Det vil i praksis stort set betyde, at med en udpegning på 15 meter på hver side af, giver det en funktional bredde på 30 m.